

Tisztelt Képviselő-testület!

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2010. évi költségvetési rendelettervezete az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban Áht.) 71.§ (1) bekezdése előírása alapján, a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló 2009. évi CXXX. törvény által meghatározott előírások alapján került összeállításra. A jogszabályi előírások mellett, Balassagyarmat Város Önkormányzatának a 290/2009. (XI. 25.) határozatával elfogadott koncepciójában meghatározott irányelveket vettük figyelembe.

Az Áht. 71.§. szerint, a jegyző által elkészített rendelettervezetet a polgármester február 15-éig terjeszti a Képviselő-testület elé.

A rendelettervezet szerkezete megfelel az Áht. 69. §-ában foglaltaknak, tartalmazza a felhalmozási és működési célú bevételeket és kiadásokat, ezen belül költségvetési szervenként a kiemelt előirányzatokat, az intézmények létszámkeretét, illetve a helyi önkormányzat által javasolt felhalmozási kiadásokat tételesen (beruházások, felújítások és az egyéb felhalmozási célú kiadások, támogatások). A költségvetési rendelettervezet mindezeket a helyi önkormányzatra és költségvetési szerveire, valamint a helyi kisebbségi önkormányzatra elkülönítetten és összesítve, együttesen is tartalmazza.

Helyzetértékelés

Az államháztartás alrendszereként működő helyi önkormányzat esetében, az állami feladatellátás színvonalát jelentős mértékben meghatározó tényezők:

- az önkormányzat által ellátandó (kötelező és önként vállalt) feladat végrehajtására vonatkozó szakmai jogszabályok előírásai,
- a helyi sajátosságok (személyi és tárgyi feltételek, mikrokörnyezet),
- a feladatellátáshoz biztosított központi források mértéke,
- helyi bevételi lehetőségek.

Az önkormányzati feladatokra vonatkozó szabályozás

A helyi önkormányzat számára kötelező feladat ellátását törvény írhatja elő, melyhez egyidejűleg a szükséges forrást is biztosítani kell. A feladatok bővülése az elmúlt két évtizedben folyamatos volt, mellyel a rendelkezésre álló források növekedése nem tartott lépést.

A feszültség növekedését eredményezik a szakmai jogszabályok évről-évre bővülő követelményei, amelyek teljesítéséhez nem biztosítanak elegendő többletforrást. A kötelező feladatok alulfinanszírozása azt eredményezi, hogy azoknál az önkormányzatoknál, ahol a helyi bevételek aránya alacsony, egyre inkább szűkül az önkormányzatok mozgástere, ezáltal a települések között évtizedek óta fennálló különbségek tovább növekednek.

Az ellátandó feladatok köre önkormányzatunk esetében – a korábbi döntések alapján - jelentősen meghaladja a kizárólag a településünk érdekében felmerülő szükségleteket. (középfokú oktatás, egészségügy). Ezen, térségi szolgáltatások központi finanszírozásának kiegészítése a rendelkezésre álló helyi források felhasználhatóságát nagymértékben korlátozzák.

Helyi sajátosságok

A feladatok ellátására rendelkezésre álló tárgyi feltételek elavultságában tükröződik az elmúlt évtizedek hatása, mely miatt – a működés hosszú távú biztosítása érdekében – nagymértékű fejlesztési igény jelentkezik önkormányzatunknál. A pályázati lehetőségek kihasználása mellett is, az önerő biztosítása csak hosszú távú kötelezettség vállalás mellett lehetséges.

A térségi feladatok ellátásának fejlesztéséhez ugyanakkor az önkormányzat a szolgáltatást igénybe vevők (községek, kistérségi társulás) hozzájárulását nem tudja megszerezni.

Központi finanszírozás

Az **önkormányzati forrásszabályozás** 1990-től működik, mely - deklarált elvei szerint, - az ellátandó feladatokkal arányosan biztosít forrást az önkormányzatok részére.

Tapasztalatok szerint azonban, - a bővülő szakmai követelmények által determinált - bekerülési költségekhez képest, a központi hozzájárulás aránya évről-évre csökken.

A koncepció elkészítésénél is jeleztük, hogy a 2010. évre a normatív támogatások összege 200 M Ft-tal alacsonyabb lesz az előző évinél, melyből a járulék jogszabályi csökkentéshez kapcsolódó kiadás mérséklődés, csak mintegy 150 M Ft-ot jelent.

A költségnövelő jogszabályi változások (ÁFA, rehabilitációs hozzájárulás növekedés) és az infláció hatása, a likviditás nehézségek miatti kamatterhek növekedése ugyanakkor a központi finanszírozásban egyáltalán nem került elismerésre.

A két tényező együttesen, önkormányzatunknál 150 M Ft-ot meghaladó helyi többletforrást igényelne, változatlan színvonalú feladatellátás esetén is.

Ehhez társultak olyan intézkedések, (természetbeni juttatások adózása, pedagógus szakkönyv támogatás minimálisra csökkentése, diákspport és pedagógus továbbképzés, szakvizsga kötött normatívák megszüntetése) amelyek negatív hatásának ellensúlyozására az önkormányzat nem képes, így az intézményi ellátottakat, és nagyszámú közalkalmazottat is hátrányosan érinti.

Helyi bevételek

Az önkormányzatok közötti differenciálódás növekedéséhez nagymértékben hozzájárul a hazai gazdasági potenciál egyenlőtlen eloszlása, ami az alacsonyabb forráslehetőség mellett, a szociális feszültségek növekedése miatt is sújtja az elmaradott térségben lévő településeket.

Önkormányzatunknál a helyi adóbevételek jelentik a legnagyobb saját bevételi forrást. A 2009-es év a gazdasági válság jegyében telt, ami - a központi forráskivonás mellett – a helyi önkormányzatoknál a kiegészítésre rendelkezésre álló saját bevételek jelentős csökkenését is eredményezte.

Ennek hatására az iparüzési adó címen teljesített befizetések összege a 2008. évi 694 M Ft-tal szemben, 2009-ben 623 M Ft-ban realizálódott, ami 10%-os (70 M Ft) visszaesést jelent. A lakossági adóterhek további, törvény általi növelése révén (kommunális adómértékek emelkedése) a bevételkiesés 58 M Ft-ra mérséklődött.

A válság hosszútávú negatív hatását jelzi, hogy az elmúlt évben 40%-kal, 10 M Ft-tal nőtt a felszámolás alatt lévő vállalkozások adó tartozása.

További aggodalomra ad okot az, hogy –az adóztatás rendszeréből adódóan – a válság miatti 2009. évi visszaesés az adóbevételek csökkenésében nagyobb mértékben ebben az évben fog jelentkezni. (előlegfizetés ugyanis az előző évi adatok alapján történik, elszámolásra pedig májusban kerül sor)

Szintén a gazdasági recesszióval van összefüggésben, hogy a szükséges fejlesztések, felújítások fedezetét jelentő vagyonhasznosítási bevételek mértéke 80 M Ft-tal, mintegy ötödére esett vissza, emiatt a pályázati önerők biztosítására szinte csak hitelforrásból van lehetőség.

A saját bevételek tekintetében a gazdasági prognózisok és a fenti folyamatok miatt, a 2010-es évben további saját bevétel csökkenéssel kell számolni, melynek mértékében jelentős bizonytalanság van.

A fentiekben vázolt körülmények együttes hatására a 2010-es költségvetés tervezése nagyon rossz kilátásokkal indult, és – mint azt a koncepcióban jeleztük – az előző évek kiadási szintjén is, mintegy 200-250 M Ft-os működési hiány növekedést jelzett előre.

A költségvetés összeállítása során, az önkormányzat működőképességének megőrzése érdekében, az alábbi irányelveket érvényesítettük:

- A személyi kiadásoknál és járulékoknál csak a törvény által előírt kötelező növekmények befogadására (soros emelések, minimálbér emelkedése) van lehetőség.
- A munkaerő gazdálkodás ésszerűsítésével az intézmények közötti munkaerő mozgást elősegítve a létszámcsökkentés miatti kiadásokat minimalizálni kell.
- A jogszabályi változások miatti jövedelem csökkenést az étkezési hozzájárulás esetében megpróbáljuk pótolni.
- Az előző évben bevezetett költség csökkentést szolgáló megszorításokat (csoportbontások korlátozása, szigorú takarékoság a dologi kiadásoknál) 2010-ben is fenn kell tartani.
- A rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettséget a feladatok átszervezésével, lehetőleg többletforrás nélkül kell megoldani.
- Dologi kiadásoknál növekményt csak az energia és ÁFA kiadásoknál, adóknál tudunk elfogadni.
- Az előző évben külső forrásból (pályázat, átvett pénzeszköz) megvalósított feladatok finanszírozását az önkormányzat nem tudja támogatásból biztosítani.
- Az ütemezhető karbantartási, működési engedélyhez kapcsolódó feladatokat koncentráltan fogjuk ellátni, kihasználva a mennyiségi előnyöket a likviditás fenntartásával. Az év során ezt tervezzük kiterjeszteni a munkavédelem, tűzvédelem területére is.
- Az intézmények készletbeszerzési, szolgáltatási közbeszerzéseit külső erőforrás igénybevétele nélkül kívánjuk megoldani.
- A saját bevételeknél visszalépést csak különösen indokolt esetben, a kiadások egyidejű csökkentésével tudunk elfogadni.

Az **önkormányzati fenntartású intézmények** elkészítették költségvetési javaslatukat. A kiadott irányelvek ellenére, a beérkezett költségvetések – kevés kivételtől eltekintve – nem az utasítás szerint kerültek összeállításra, és az előző évi korrigált teljesítéshez képest, összességében mintegy 150 M Ft-os többlettámogatást tartalmaztak.

A költségvetési tárgyalások során a többletigények döntő részét vissza kellett korrigálni, az elfogadható növekmények hatása mintegy 50 M Ft kiadás növekedést jelentett.

A költségvetési fegyelem és a fenntartói utasítások betartására felhívtuk az intézményvezetők figyelmét.

Az előző évtől eltérően, nem került sor egységes %-os támogatás elvonásra (1,5% volt), azonban a hiány kezelése érdekében a Képviselő-testület által elfogadott működési előirányzatok terhére 1% likviditási tartalék képzését látja szükségesnek az önkormányzat vezetése (előző évi 2% helyett).

A 2010/2011. tanév I. félévére kalkulált túlóra fedezetét ebben a költségvetésben is központilag terveztük meg.

A reprezentatív szakszervezetekkel az egyeztetésre költségvetési javaslat kiküldését követően kerül sor.

A Polgármesteri Hivatal és az Önkormányzat költségvetésének készítéséhez az osztályvezetők szolgáltattak információt a területükhöz tartozó, megoldandó feladatokra és azok pénzügyi igényeire vonatkozóan, azonban itt is csak az előző évi szintű kiadásokat tudtuk betervezni.

Működési mérleg alakulása

Az Önkormányzat költségvetésének készítése során a költségvetési kapcsolatokból származó bevételeink tervezéséhez, a Magyar Államkincstár Észak-magyarországi Regionális Igazgatóságához megküldött felmérés alapján már rendelkezésre állt az önkormányzatot megillető normatív és normatív kötött **állami támogatás** 1 963 421 E Ft-os összege, mely 10 M Ft-tal alacsonyabb a koncepcióban tervezettől.

A változás az előző évi várható adatokhoz képest 200 M Ft csökkenés, melynek döntő része az intézményi normatíváknál mutatható ki.

Az önkormányzatot 2010. évben megillető állami hozzájárulások összegét jogcímenkénti bontásban a 10. számú melléklet adatai tartalmazzák.

Az **intézményekhez kapcsolódó összes támogatás** a kötött felhasználású támogatással és a nem kötelező feladatok ellátásához kapott 199 123 E Ft SZJA kiegészítéssel együtt, az előző évi költségvetésben meghatározott 1 981 230 E Ft-tól 282 M Ft-tal lesz alacsonyabb. (11. sz. melléklet).

Ez azt jelenti, hogy azonos működési feltételek mellett, a szükséges normatíva-kiegészítés mértéke olyan nagy lenne, hogy azt az önkormányzat a csökkenő saját bevételeiből nem lett volna képes biztosítani.

Az előző évben megtett költségtakarékossági intézkedések eredményeképpen a hiány további növekedését sikerült megállítani és a működőképességet fenntartani.

Természetesen az előző évi hiány kezelésében jelentős szerepe volt a 263 M Ft –os kiegészítő támogatásnak, melyből mintegy 100 M Ft az intézmények fenntartásához járult hozzá.

Az intézmények részletes költségvetési előirányzatait a 4-4/16 számú mellékletek tartalmazzák.

Az egyéb jogcímenen működésre rendelkezésre álló központi források évenkénti változásában legjelentősebb szerepe a **szociális célú támogatásoknak** van. A segélyezést részben kiváltó közcélú foglalkoztatás bővülése a központi finanszírozás mellett jelentős önkormányzati többlet erőforrást is igényel, melyre önkormányzatunk esetében várhatóan 33 M Ft-ot kell fordítani.(5% önrész, eszköz biztosítása, Foglalkoztató szervezet fenntartása) Összességében a szociális célra fordítandó kiadások nettó összege évről-évre nagyobb terhet ró a költségvetésre, melynek mértékét a válság miatti munkanélküliség növekedése tovább növeli.

A válságot tükrözi az is, hogy az **SZJA jogcímen kapott támogatás** az elmúlt évek 7-10%-os növekedési tendenciájától eltérően, idén gyakorlatilag nominál értéken maradt, így az sem biztosít többletforrást az elkerülhetetlen kiadás növekedéshez. (minimálbér, infláció, új adókötelezettségek)

Az intézményi és önkormányzati szolgáltatási bevételek esetében növekedéssel nem tudunk számolni, mivel arra törekedtünk, hogy a rossz gazdasági helyzetre való tekintettel a térítési díjakat lehetőség szerint ne kelljen emelni. Az ellátottak étkeztetésénél a közbeszerzés eredményeként a nettó bekerülési költségek nem emelkedtek, így **térítési díj növelésére hosszú évek óta először, ebben az évben nem kerül sor**, sőt az óvoda és bölcsőde esetében mintegy 5%-os díjcsökkentésre teszünk javaslatot.

Az intézményi előrejelzések szerint, jelentős bevétel kiesés prognosztizálható ugyanakkor a kedvezményes és térítésmentesen biztosított étkezésre jogosultak számának növekedése miatt. Mivel a létszám pontos meghatározása nem lehetséges, erre vonatkozóan 10 M Ft összegű céltartalékot képeztünk.

Az érvényes jogszabályi rendelkezések szerint, a kedvezményes étkezés biztosítása nemcsak a bevétel kiesésben érezteti hatását, hanem tényleges többletkiadást is jelent, mivel az ingyenes étkezés meg nem fizetett térítési díja után az Áfát a költségvetésbe a juttatónak (önkormányzatnak) be kell fizetni, ami közel 10 M Ft-os kiadást jelent.

A szociális intézményekben fizetendő térítési díjak felülvizsgálatáról a jogszabályokban előírt, beszámolóhoz kötött számítási metodika miatt – az előző évhez hasonlóan – a képviselőtestület márciusi ülésére tudunk előterjesztést készíteni.

Az önkormányzati bevételek között meghatározó helyiségbérleti díjból, illetve piaci helypénzből többletforrásra nem tudunk számítani, mivel a válság miatt amúgy is nehéz helyzetben lévő vállalkozások a bérleti díj emelését nem tudják megfizetni. Az üzlethelységek esetében az előző évhez képest a bevétel csökkenése várható a fizetőképesség romlása és a kiadatlan bérlemények számának növekedése miatt. A válsághelyzetben szükségessé vált a vállalkozók pénzügyi nehézségeinek kezelésére alkalmas, ugyanakkor az önkormányzat hosszútávú érdekeit is érvényre juttató rendelkezések alkalmazása a vagyongazdálkodásban, ezért a vonatkozó önkormányzati rendelet módosítását javasoljuk.

Önkormányzatunk működési költségvetésében meghatározó nagyságrendet képvisel az OEP által finanszírozott egészségügyi ellátás.

Az egészségügy mindenki által ismert alulfinanszírozása 2009-ben olyan méreteket öltött, hogy a működésre biztosított támogatás egy év leforgása alatt nominál értéken 116 M Ft-al csökkent, miközben a kiadások növekedése a jogszabályi változások miatt itt is elkerülhetetlen volt.

Mindez azt eredményezte, hogy a szállítói tartozások év végére 326 M Ft fölé emelkedtek.

2010-ben az egyszeri támogatás korrekció és a járulékkerhek csökkenése miatt, a működésre rendelkezésre álló forrás mintegy 160 M Ft-tal bővül, ami azonban csak az egészségügyi intézmények eladósodási folyamatának lassítására elegendő.

A Dr. Kenessey Albert Kórház-Rendelőintézet tervezett bevételeit és kiadásait az 5/1 és 6/1 számú mellékletek tartalmazzák

A működési források között jelentős összeget képvisel a TÁMOP 3.1.4 Kompetencia alapú oktatás bevezetésére elnyert támogatás, amely azonban a kiadásokat is ugyanilyen mértékben növeli.

A önkormányzati **működési kiadások** az előző évinél 252 402 E Ft-tal alacsonyabb szinten kerültek megtervezésre.

A működési kiadások között meghatározó nagyságrendű a **személyi jellegű kiadás**, mely az előző évhez képest 249 553 E Ft csökkenést mutat.

A csökkenés oka mintegy 200 M Ft összegben a 2009. évi egyszeri keresetkiegészítés, valamint a korábbi bérintézkedések kiadáscsökkentő hatása.

Az előirányzat béremelést nem tartalmaz, de a minimálbérhez és garantált illetményhez igazodó besorolások fedezetét, a 2%-os kereset-kiegészítés összegét, valamint a kiemelt munkavégzéshez kapcsolódó kiadási összeget igen.

A 2. számú melléklet adatai jól mutatják, hogy a közsférában dolgozók az elmúlt év során – a különböző formában kapott kereset kiegészítések ellenére – mintegy 6%-os nominális bér csökkenést szenvedtek el.

A dolgozók étkezési költségeihez a hozzájárulás az intézmények vonatkozásában változatlan, jelenleg is 2 500,- Ft/fő/hó, illetve 3 300,- Ft/fő/hó, mely – változatlan juttatás ellenére - az új adóteher bevezetése miatt, önkormányzati szinten 8 M Ft feletti többlet kiadást eredményez a dologi kiadásoknál.

A **járvulék előirányzat** csökkenésében a személyi kiadások vonzatán túl, megjelenik a jogszabályi változás hatása, mely az önkormányzati finanszírozású intézményeknél mintegy 150 M Ft-tal mérsékli a kiadásokat. Ennek fedezetére került elvonásra a normatív támogatásokból 200 M Ft.

2010-től fontos jogszabályi változás, hogy **a létszám leépítéshez kapcsolódó többletkiadások fedezetére állami támogatást csak az oktatási ágazatban lehet igényelni**, ami a költségcsökkentő intézkedések hatékonyságát jelentősen rontja, és miközben a központi költségvetés az önkormányzatokat - a finanszírozás oldaláról - racionalizálásra ösztönzi, annak többlet kiadásához (a szociális, egészségügyi, művelődési, sport, gazdasági ágazatokban) nem járul hozzá.

A **dologi kiadások** az előző évhez képest 237 M Ft-tal magasabb összegben kerültek megtervezésre. A növekedés döntő részben a kórháznál jelentkezik, és a növekmény a 2009. év végi 300 M Ft-os szállítói tartozás miatt irreálisan alacsony teljesítési adatokkal van összefüggésben.

Az önkormányzatnál jelentős dologi többletkiadást okoz a likviditási helyzet évek óta tartó romlása. Míg 2008-ban működési hitelkamat címén 25 M Ft merült fel, ez 2009-ben az évközi hitelkeret emelés mellett 45 M Ft-ot jelentett, 2010-ben pedig óvatos számítások szerint is legalább 50 M Ft-os kiadással kell számolni.

Jelentős eredményként értékelhető, hogy az önkormányzati finanszírozású intézményeknél a költségvetés dologi kiadásaiban növekményként nem jelentkezik a rehabilitációs hozzájárulás 500%-os emelése miatti többlet fizetési kötelezettség, melynek mértéke közel 40 M Ft lenne. Az intézmények döntő többsége példásan együttműködött az önkormányzattal, és igen komoly erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy feladatok átszervezésével, rehabilitációs foglalkoztatás révén mentesüljünk e többlet-fizetési kötelezettség alól.

Az előző évhez kapcsolódó kiadásként jelentkezik az ellátotti létszámcsökkenés miatti 21 M Ft-os **SZJA kiegészítés visszafizetési kötelezettsége**, melynek eljárási szabályai szerint a folyósítás évközi lemondására nem volt mód, azt az év végi elszámolás során kell rendezni.

Ugyancsak az éves beszámoló elkészítésekor kell visszafizetni azt az évközi jogszabály-változás miatti „**járadék megtakarítást**”, amelynek levonására a 2009. II. félévi kereset kiegészítési támogatásból nem volt lehetőség. Önkormányzatunk esetében ez 19 M Ft-os kiadást jelent.

Az intézmények és az önkormányzat működőképességének biztosítása, és a likviditás fenntarthatósága érdekében a váratlan kiadások fedezetére, és a vis maior helyzetek megoldására tartalékot képeztünk, melynek felhasználására csak különösen indokolt esetben, a pénzügyi helyzet függvényében van lehetőség.

A költségvetés indoklásában már jeleztük, hogy ebben a költségvetési javaslatban nem került sor %-os támogatás zárolására, de a működési hiány nagyságrendje szükségessé teszi, hogy a költségvetési gazdálkodás valamennyi területén a működési kiadások 1%-ának megfelelő tartalék képzésre kerüljön sor.

További működési kiadás megtakarításra a költségvetési rendelettervezetben javasolt felülvizsgálatok alapján, és a városüzemeltetésre megkötött szerződések újra tárgyalásával számíthatunk.

Fejlesztési mérleg alakulása

Az önkormányzat 2010. évben 1 951 719 E Ft fejlesztési kiadást tervez, melynek feladatonkénti részletezését a 8. számú melléklet tartalmazza.

A tervezett fejlesztések megvalósításához a saját bevételeken kívül, 1 350 073 E Ft támogatásra számítunk.

A saját bevételi lehetőségünk az előterjesztésben részletezett gazdasági környezet miatt csak minimális, 41 124 E Ft összegben várható, melyet a kommunális adóbevétel 47 000 E Ft-tal, egészít ki.

Az elmúlt évben megkötött 300 M Ft-os fejlesztési hitelszerződés alapján még igénybe nem vett hitelkeret összege 285 363 E Ft, ami a folyamatban lévő fejlesztések megvalósítását szolgálja.

Intézményi saját fejlesztésre döntően csak a szakképzési alapból és az Arany János programból került felhalmozási előirányzat megállapításra.

A sürgősségi ellátás fejlesztésére kiírt pályázatot nem a fenntartó, hanem közvetlenül a Dr Kenessey Albert Kórház-Rendelőintézet nyújtotta be, amely 293 383 E Ft összegű támogatásban részesült. A fejlesztéshez az önkormányzat 46 607 E Ft önerő biztosítására vállalt kötelezettséget, mely 5%-os tartalékot is tartalmaz.

A megkötött támogatási szerződésnek megfelelően, a fejlesztés 2010. évi üteme szerint járó 58 534 E Ft támogatás a kórháznál került kimutatásra, az ahhoz szükséges 9 300 E Ft önerő pedig önkormányzati kiadásként jelentkezik.

A kórházhoz kapcsolódóan még két fejlesztési tételt tartalmaz a költségvetés: a kórház rekonstrukció hátralévő üteme 97 212 E Ft, melyhez 2 673 E Ft saját forrás szükséges.

Testületi döntés született a kórház infrastruktúra fejlesztésére irányuló TIOP 2.2.4. pályázat benyújtásáról, melynek előkészítő munkálataira a 2010.évi költségvetésben 15 M Ft –ot tervezünk, az e fölötti 10-15 M Ft biztosítására pedig a kórház vállalt kötelezettséget.

A Kiss Árpád iskola fejlesztése folyamatban van, és 2010-ben várhatóan megvalósul. A megkötött szerződések szerint, a fejlesztéshez szükséges 96 473 E Ft önerőt döntő részben a 300 M Ft-os hitelkeret terhére biztosítjuk.

A városközpont rehabilitációjának 2010-re tervezett üteme alapján, a költségvetésben 673 230 E Ft fejlesztési kiadás, és 480 025 E Ft pályázati támogatás szerepel, így az önerő szükséglet 193 205 E Ft, melyből csak 140 M Ft van hitelszerződéssel biztosítva. A tervezett kiadási és támogatási összegek tartalmazzák a Városüzemeltetési Kft, mint konzorciumi partner által elvégzendő feladatokat is.

Energetikai fejlesztést a képviselőtestület korábbi döntése alapján, 3 intézménynél tervezünk, (Mikszáth Kálmán Művelődési Központ és Könyvtár, Dózsa György Tagiskola, Városi Idősek Otthona) melynek 276 810 E Ft-os fejlesztését 70 M Ft-os önerő szükséglettel tartalmazza a költségvetési javaslat.

A bölcsőde felújításának költsége a beadott pályázat szerint 100 820 E Ft-ráfordítást igényel, melyhez 90 739 E Ft támogatásra számítunk. A szükséges 10 M Ft önerőt a megkötött hitelszerződésben biztosítottuk.

Új fejlesztésként jelentkezik a tűzvédelmi feladatok keretében, hogy az évek óta folyamatban lévő pályázat, - melyet 30 méteres, magasból mentő gépjármű beszerzésére adtunk be – 124 000 E Ft támogatásban részesült. A szükséges önerő 20 %, mely 31 M Ft-összegben megtervezésre került. A térségi feladatok ellátását szolgáló eszközbeszerzés önerő biztosításához az ellátási körzet önkormányzatait megkeressük fejlesztési hozzájárulás érdekében.

A Szügyi úti körforgalom kialakítása a Közútkezelő Kft. kivitelezésében fog megvalósulni, melyhez az önkormányzat 9 600 E Ft önerő biztosítására vállalt kötelezettséget. A felmerülő tervezési többletköltségek miatt –a megkötött szerződések alapján – a várható kiadások összege 2010-ben 14 000 E Ft-ra kalkulálható.

Megtervezésre került a Nógrádi Identitásház kialakítására benyújtott pályázat tervezett 2010. évi 135 362 E Ft-os fejlesztési költsége, melynek saját erő szükségletét 50%-ban a Nógrád Megyei Önkormányzat biztosítja. A fennmaradó rész 10 M Ft összegben terheli költségvetésünket

Tanulói laptop beszerzésre 69 610 E Ft fejlesztési előirányzatot tartalmaz a költségvetés, mely teljes egészében központi támogatásból valósul meg. A 100%-os finanszírozás ellenére, várható, hogy az 559 db laptop folyamatos működtetése, karbantartása további működési kiadásokat generál, növelve ezzel a működésben tapasztalható hiányt.

2010. évi fejlesztési mérlegünk összességében 201 M Ft hiányt mutat. A felhalmozási előirányzatok között vannak olyan kiadások (pl. hiteltörlesztés, hitelkamat, első lakáshoz jutók támogatása, gépkocsi lízing) és egyéb kisebb fejlesztések, amelyek csak saját bevételből finanszírozhatók, ami a minimális saját fejlesztési forrásunkat teljes egészében leköti.

Ezen túl, a tervezett fejlesztések későbbi években jelentkező önerő szükséglete a Városközpont rehabilitáció esetében további 121 M Ft, a kórház sürgősségi ellátásnál 37 M Ft, a kórházi infrastruktúra fejlesztésnél az előzetes becslések szerint mintegy 85 M Ft-ban prognosztizálható.

Az ivóvízhálózat rekonstrukciója szintén közel 133 M Ft-os saját erőt igényel. Ez összességében 577 M Ft-os fejlesztési hiányt jelent, melyből 376 M Ft-ot a 2011-2014 években kell biztosítani.

Jelen költségvetés előterjesztésekor, az elmúlt évben megkötött hitelszerződés kedvező kondíciói és rugalmas folyósítási feltételei (utófinanszírozás megelőlegezésére is igényelhető) alapján további 300 M Ft összegű MFB által refinanszírozott fejlesztési hitel felvételére teszünk javaslatot.

Tisztelt Képviselő-testület!

Balassagyarmat Város Önkormányzatának 2010. évi költségvetését alapvetően meghatározta a válság kormányzati kezelését szolgáló központi forráskivonás.

A megszorítások az önkormányzati gazdálkodás minden területét érintik, a kiadások növekedése (ÁFA hatás, új adók rehabilitációs hozzájárulás, természetbeni juttatások adóztatása, minimálbér emelése) révén, melyhez a rendelkezésre álló központi támogatások csökkentek.

A központi forráskivonás mellett az önkormányzatnak meg kell küzdeni a mélyülő gazdasági válság helyi hatásaival is (adó-és szolgáltatási bevételek csökkenése, szociális feszültségek növekedése), melyek együttesen igen nehéz feladat elé állították településünket.

A költségvetés összeállításakor csak azokat a kiadás növekményeket tudtuk némiképp ellensúlyozni, ami a működőképesség szempontjából elkerülhetetlen. (energia, adók)

Meggyőződésünk, hogy az elmúlt évben meghozott megszorító intézkedések nélkül az idei költségvetést nem tudtuk volna megtervezni.

Az eddig megtett lépések eredményeképpen a működési hiány az előző évi szintű, ami hasonlóan szigorú gazdálkodást vetít előre, s a feladatellátás ésszerűsítését és további belső tartalékok feltárását követeli meg.

Az önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok (ÖNHKI) kiegészítő támogatása nélkül a működési hiány kezelése csak a kiadások újbóli felülvizsgálatával oldható meg.

Közvetett támogatások:

Az adójóváírás jogcímei –jogalapi törléseken kívül- az alábbiak lehetnek:

- **méltányossági** törlések, { Art. 133-134.§ }
- **elévülés miatti** törlések, { Art. 164.§ }
- **behajthatatlan adótartozások nyilvántartása**, { Art. 162.§ }
- **kis összegű** törlések { Art. 2. sz. mell./II. }

Méltányosság címén törölt összegek:

A törvényi feltételek fennállásának vizsgálata mellett 2009. évben méltányosság címén 1 esetben engedélyezett az adóhatóság éven túli megtérüléssel késedelmi pótlék mentes **fizetési halasztást** 72.400.-Ft összegben.

Részletfizetést több adónemre vonatkozóan 4 adózónak engedélyezett az önkormányzati adóhatóság vezetője 1.828.343 Ft összegben, melyből 1.801.035.-Ft éven belüli, 27.308.-Ft pedig éven túli megtérülésű.

A 2009. évben 1 adózó pótléktartozását (41532.-Ft) engedte el az adóhatóság, a fizetési halasztás időszakára elengedett pótlék összege 964.-Ft.

Elévülés miatti törlések:

Az adótartozás végrehajtásához, a költségvetési támogatás kiutalásához való jog az esedékesség naptári évének az utolsó napjától számított 5 év elteltével évül el. Ha az adózó ellen felszámolási eljárás indul, az adótartozás végrehajtásához való jog elévülése az adózó felszámolását elrendelő végzés közzététele napján megszakad és az elévülés az ezt követő naptól a felszámolás befejezéséről szóló végzés közzététele napjáig nyugszik. Ha az adó, a bírság és a jogosulatlanul igénybe vett költségvetési támogatás végrehajtásához való jog elévült, a tartozást terhelő késedelmi pótléket is elévültnek kell tekinteni.

Mindezeket figyelembe véve 2009. évben elévülés címén 4.814.028.-Ft adó- és késedelmi pótléktartozást töröltünk és 582.830.-Ft túlfizetést írtunk elő.

Behajthatatlan adótartozások törlése:

A bíróság által jogerősen lezárt felszámolási eljárások alapján behajthatatlannak minősített tartozások a 2009. évben 2.568.541.-Ft-ot tesznek ki. Ezeket az adóhatóság nyilvántartja, de nem törölheti és elévülésig az adóhatóság összes adóhátralékát is emelik, annak ellenére, hogy megtérülésükre minimális az esély.

Kis összegű tartozások miatti törlések:

2009. évben ezen a címen 221 adózót érintve 6.237.-Ft adó –és pótléktartozást töröltünk és 58 adózónak 1.505.-Ft túlfizetést írtunk elő.

A helyi adórendeletekben biztosított adómentességek, illetve kedvezmények:

A magánszemélyek kommunális adójáról szóló 45/1996.(XII.31.) önkormányzati rendelet alapján 2009. évben:

- a) **A komfort nélküli lakások továbbra is teljes adómentességben** részesülnek a rendelet szerint, amely 2008. évben 153 adózót érintett 373 eFt összegben, 2009. évben pedig 121 adózót 458 eFt összegben. A 2010-es évre a 2009. évi szinten került tervezésre ez a támogatási összeg.
- b) **2009. január 1-től** a rendeletmódosítás alapján **1 lakás és 1 garázs után adómentességben részesül az az egyedül élő nyugdíjas, aki a 65. életévét előző év december 31-ig betöltötte és a nyugdíján kívül más jövedelemmel nem rendelkezik, feltéve, ha a nyugdíja nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 250 %-át.** (Ez az összeg 2009. évben 71.250.-Ft) Mindezek alapján 2009. évben 32 adózó érintett ez az adókedvezmény 165 eFt összegben. A 2010. évre a 2009. évvel megegyező mértékben került tervezésre ez a mentesség.
- c) **A Kóvár területén lévő adótárgyakat továbbra is 50 %-os adókedvezmény** illeti meg. 2009. évben 31 adózót 97 eFt összegben adókedvezmény. 2010. évre a 2009. évi szinten került megállapításra a kedvezmény összege.
- d) A rendelet 50 %-os adókedvezményt biztosított 2008. december 31-ig azon adózó számára, aki a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 37/A. § (1) bekezdésének a.) pontja szerint aktív korú és munkaképességét legalább 67 %-ban elvesztette, vagy vakok személyi járadékában, vagy fogyatékosági támogatásban részesül. A Képviselőtestület **ezt az adókedvezményt 2009. január 1-től megszüntette.**
- e) A 2008. december 31-ig hatályos szabályozás szerint teljes adómentességben részesült egy gépjárműtároló után a súlyos mozgáskorlátozott személy, amennyiben ezen a címen az adóhatóságtól gépjárműadó mentességet kapott. **2009. január 1-től egy gépjárműtároló után már csak 50 %-os adókedvezmény illeti meg a fenti adóalanyokat.** Mindezek és az emelt adómérték alapján, a 2009. évben 189 adózó részesült 561 eFt kedvezményben és 2010. évre is ezen a szinten került tervezésre a támogatás összege.

- f) *2009. január 1-től 1 adótárgy után adómentességben részesül az I. és II. rokkantsági csoportba tartozó adóalany. Több adótárgy esetén az adóalanyt elsődlegesen a lakás után illeti meg az adómentesség. Az új adómentességi formát 2009. évben 26 adózó vette igénybe 123 eFt összegben. A 2010. évre ugyanezen a szinten került tervezésre az adómentesség összege.*

A helyi iparűzési adóról szóló 8/2003.(III.28.) számú önkormányzati rendelet alapján:

- **Mentes a helyi iparűzési adófizetési kötelezettség alól az a vállalkozás, amelynek az adóévben elért vállalkozási szintű adóalapja nem haladja meg az 500.000 Ft-ot.**

A helyi iparűzési adó esetében jelenleg ez az egyetlen adómentességi formula működik. A 2008. évben 403 adózót érintett 1.761 eFt összegben, 2009-ban pedig 382 adózót 2.020 eFt összegben. A 2010. évre a 2009. évvel azonos mértékben került megtervezésre a várható támogatás összege.

A talajterhelési díjra vonatkozó eljárási szabályokról szóló 35/2004.(XII.17.) számú önkormányzati rendelet alapján:

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2007.07.01-től elfogadta a települési folyékony hulladék kezelésének kötelező közszolgáltatásáról szóló 16/2007.(IV.28) számú rendeletet, mely alapján mindazoknak, akik nincsenek rákötve a csatornahálózatra, vagy nincs kiépítve a csatornahálózat az ingatlan előtt, azok az elfogyasztott vízmennyiség alapján hulladékkezelési közszolgáltatási díjat kötelesek fizetni, mely levonható a talajterhelési díj alapjából, így a talajterhelési díj alapja „0” lesz.

Tájékoztatom a tisztelt Képviselő-testületet, hogy a rendelettervezet elfogadásáról az SZMSZ 31.§ 5/a. pontja alapján a Képviselő-testület minősített többséggel dönt.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy Balassagyarmat Város Önkormányzata 2010. évre vonatkozó költségvetésének rendelet-tervezetét tárgyalja meg és fogadja el.

Balassagyarmat, 2010. február 5.

Medvác Lajos
polgármester